

Španska delavska armada odbija fašistične napade

Po uradnem poročilu je bilo 500 ubitih v Barceloni in 250 v Madridu. San Sebastian in več provinc na severu je v rokah fašistov, toda slaba prede fašistom na jugu, kjer so lojalne čete odbile divje Maročane. Dve ameriški bojni ladji odideta v španske vode

Lisbon, Portugalska, 22. jul. — General Francisco Franco, glavni vodja fašistične vstaje v Španiji, je danes naznanil z radiopostaje v Seville, ki je še pod kontrolo fašistov, da njegov program je — železna vojaška diktatura za vso Španijo, razen in uničenje vseh marksističnih strank, razpust in uničenje vseh levičarskih delavskih uni, razpust in uničenje levičarskega parlamenta in ministri vseh treh španskih vlad izza februarjskih volitev bodo postavljeni pred vojno sodišče na obtožbo zmrora!

Washington, D. C., 22. jul. — Ameriška vlada je včeraj poslala dve bojni ladji v španske vode na odvebo Američanov iz Španije, če bo treba. To sta oklopačata Oklahama in križarka Quincy, ki se že nahajata v evropskih vodah. V Španiji se nahajata 1582 ameriških državljani, ki so bili pozvani od ameriških konzulov po navodilu poslaništva v Parizu, da morajo biti strogo nevtralni in držati se morajo proč od bojnih linij.

London, 22. jul. — Anglija ima trinajst bojnih ladij v španskih lukah za protekcijo svojih državljanskih republik. Največ tega brodomstva je pri Gibraltarju.

Madrid, 22. jul. — Španska vlada poroča, da je bilo v boju rebelno vojaško posadko v Madridu okrog 250 mož ubitih na obeh straneh. V Barceloni, glavnem mestu Katalonije na severozahodnem obrežju Španije, kjer je bitka z vojaškimi puščici trajala dva dni, je padlo 500 mož na obeh straneh. V Madridu je bil mir in vrnile so se normalne razmere.

Luis Companys, predsednik katalonske province, je vodil zvečer vojaške in delavske čete v boju s fašisti v Barceloni, ki so včeraj zjutraj končno kapitulirali in njihov vodja, general Manuel Godea, je bil ujet. Francisco Ascaso, eden glavnih voditeljev španskih anarhistov, je bil ubit v boju v Barceloni.

Zanimivo je to, da fašisti poskušajo spreminjati cerkve v svoje streljave in streljajo z zvonic; posledica tega je, da so vladne čete včeraj porušile štirinajst cerkva.

Madrid je središče, kjer španska demokracija mobilizira svoje armade in jih razpošilja na vse strani. Vlaki in avtomobili z vojaštvom in delavsko milico odhajajo neprestano na jug in sever Španije.

Najresnejši položaj v tem momentu je v severnih provincah, kjer je general Mola dobil na svojo stran večino rednih vojaških garnizij in zasedel San Sebastian, glasovito špansko letovniščno mesto na severozahodni strani Atlantika. Fašistična armada, katero vodi general Mola, trenutno kontrolira severni obronek Španije od Atlantskega morja do nekdanjega pasu teritorija na vzhodu ob francoski meji. Vlada je poslala na sever močne oddelke vojaštva in republiške milice s topovi in letalskimi enotami.

Bojski položaj za vlado je na jugu Španije, kjer se je fašistični pol začel. Tamkaj so ljudske čete reokupirale več mest in dosegle ustavile prodiranje divjih Maročanov, ki so zadnje soboto odšli iz Španije. Več vojaških posadk, ki so bile sprva s fašisti, se je uprlo puščatom in (Dolje na 3. strani.)

Drhal izgnala organizatorja unije

Nizke meze delavcev v Louisiani

Simmesport, La. — (FP) — Delavci v Louisiani, v privatnih industrijah in pri rešitvah delih, nimajo sreče v borbi za izboljšanje svojega položaja. John S. Moore, organizator unije poljedelskih delavcev, je postal žrtve teroristov, ko je skušal organizirati zamorske in belopoklne delavce v svoji uniji. Drhal pobožnikov, v službi veleposestnikov, ga je napadla in izgnala iz mesta.

Ko je unija protestirala proti teroristom pri predsedniku Rooseveltu, je župan Simmesporta dejal, da on ne bo trpel nobene unije, ki sprejema tudi črnce, ker bi v Louisiani nastala taka situacija kakor v Arkansasu. V slednji državi je Southern Tenant Farmers unija nedavno zaključila stavko zamorskih in belopoklnih obrabcevo bombaza, ki je rezultirala v zvišanju meze in v nekaterih krajih so mali plantažniki priznali tudi unijo.

Takozvana "zaščitna meza" za delavce WPA v Plaquemine, La., ki je bila 25 centov na uro, je bila znižana na 20 centov na uro. Prej so rešitni delavci prejeli za 132 ur dela na mesec \$31.90, sedaj pa prejema \$28 za 140 ur dela na mesec. Ko je več sto rešitnih delavcev zastavkalo proti redukciji, je A. Crutcher, državni administrator rešitnih del, naznanil, da bo vsem ustavljen podpora, če se ne bodo takoj vrnili na delo.

Pogajanja v stavki oljnih delavcev

Piketi še vedno oblegajo čistilnico olja

St. Louis, Mo., 22. jul. — Tu so se pričela pogajanja med voditelji unije oljnih delavcev in uradniki Shell Petroleum korporacije glede poravnave stavke, ki je izbruhnila pred enim tednom v čistilnici olja v Roxanni, Ill. 750 inženirjev, ki so zastavkali in s tem ustavili obrat v čistilnici, ni poslalo svojih reprezentantov na konferenco, zastopane pa so vse druge unije oljnih delavcev.

Piketiranje čistilnice se nadaljuje, toda stavka ni doslej izzvala nasilja. Inženirji so zastavkali, ko je bil neki član njih unije odpuščen zaradi zanemarjanja svojih dolžnosti v službi.

Sterling, Ill., 22. jul. — Sem je dospel Robert M. Pilkington, vladni posredovalec, da poravnava stavko 1400 delavcev, ki je izbruhnila proti Northwestern Barb Wire Co.

Harrisburg, Ill., 22. jul. — Predsednik krajevne progresivne rudarske unije je včeraj pozval rudarje, ki so zastavkali v premogovniku Wasson, naj se vrnejo na delo. Rudarji so zastavkali pred nekaj tedni, ko je kompanija odredila, da morajo nositi električne svetilke. Državni rudniški departament je včeraj odločil v prilog kompaniji, nakar je predsednik unije pozval rudarje, naj se vrnejo na delo.

Domače vesti

Obiski

Chicago. — Gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete so te dni obiskali: L. Bolskar, Anne Bolskar in Elsie Saje iz West Allisa Wis., ter John in Angeline Yards (Jare) in Maks Kapš iz Garyja, Ind.

Zupnik Slaje zbežal po uboju delegata

Cleveland. — Po poročilu v Enakopravnosti, posnetem iz clevelandskega dnevnika Pressa, je zupnik Milan Slaje iz Loraina zbežal v svojem avtu, ko je zadnje nedeljo zvečer, vozeč se z neko žensko po Bulkley boulevardu v Clevelandu, do smrti povozil Johna Bleggerja, avtnega trgovca iz Marshfielda, Ore., in delegata na konvenciji Townsendove organizacije. Slaje je bežal naravnost domov v Lorain, ali predno je izginil, so ljudje opazili licenco njegovega avta in ko je prišel domov, ga je že čakala policija. John Blegger, star 61 let, je bil ubit pred očmi svoje žene in dveh drugih delegatov.

Novice iz Detroita

Detroit, Mich. — Gostiničar Joseph Klančnik se je te dni preselil v nove prostore na naslovu 7666 W. Ford st. Njegovi novi prostori so zelo prijazni.

Star pionir umri v Kansasu

Pittsburgh, Kans. — Zadnje dni je umrl John Pajk, star 72 let in rojen v Sentvidu pri Zatični na Dolenjskem. V Kansasu je kopal premož 42 let. Zapuška vdova in hčer doma, v Detroitu sina in drugo hčer in tretjo hčer v Florenci, Colo.

Iz Clevelanda

Cleveland. — V Newburghu je umrl Andrej Zagar, star 42 let in doma iz Bazovice pri Trstu. V Ameriki je bil 22 let in tu zapuška žena in tri otroke. Bil je član SNPJ. — Dalje je naglo umrl v bolnišnici Herman Kin-

Obpravna proti članom Črne legije

Pet teroristov obtoženih umora zamorca

Detroit, Mich., 22. jul. — Danes se je pričela obravna proti petim članom Črne legije, teroristične organizacije, ki so obtoženi umora zamorca Silasa Colemana, vojnega veterana. Ti so "polkovnik" Harvey Davis, Jack Bannerman, Erwin D. Lee, Charles Rouse in J. R. Lorance.

Ta peritoria teroristov je bila aretirana na podlagi izpovedi Daytona Deana, člana Črne legije, ki je priznal, da je umoril rešitnega delavca Charlesa Pooleja, člana teroristične organizacije, ker je izdal nekatere dokumente. Dean je s svojo izpovedjo zapletel okrog dvajset drugih članov Črne legije, ki so bili že aretirani.

Coleman so teroristi izvalili v samotni kraj, kjer so ga ustrelili, "da vidijo, kako bo umiral zamorec." Umor je bil izvršen 25. maja preteklega leta, a ni bil doslej pojasnjen. Colemanovo truplo so našli v nekem močvirju s šestimi kroglami v telesu.

Najhujša suša v zgodovini ameriškega zapada

Washington, D. C., 22. jul. — Federalni uradniki v farmških birojih poročajo, da je letošnja suša na ameriškem zapadu in srednjem zapadu veliko večja kakor je bila leta 1934 in v nekaterih državah najhujša v zgodovini naseljitve teh pokrajin. Pas suše se razteza od Skalnega pogorja v Montani do zapadne Pennsilvanije po dolžini, po širini pa od kanadske meje do centralnega Marylanda na vzhodu in do Texasa na zapadu. Po več državah v tem pasu je temperatura še vedno sto stopinj in čez.

kopf, star 40 let in doma iz St. Petra pri Kočevju. V Ameriki je živel 26 let in tu zapuška žena, sina in hčer. — Dr. Angelina E. Dejak, menda prva slovenska zdravnica v Ameriki, je odprla svoj urad v SND. Nova doktorica je specialistka za ženske in otroške bolezni.

REBELNE UNJE IZZIVAJO EKSEKUTIVO ADF

Lewis je izjavil, da ne bodo nastopile na obravnavi

KAMPANJA SE BO NADALJEVALA

Washington, D. C., 22. jul. — John L. Lewis, predsednik rudarske unije in načelnik Odbora za industrijsko organizacijo, je včeraj izjavil, da se voditelji rebelnih unij ne bodo zagovarjali pred eksekutivo Ameriške delavske federacije, ki jih je obtožila "vstaje" v vrstah organiziranega delavstva.

Lewisova izjava je povečala razkol v Ameriški delavski federaciji, ki se je pojavil, ko je Odbor za industrijsko organizacijo naznanil, da bo organiziral pol milijona železarskih in jeklarskih delavcev v industrijski uniji.

William Green, predsednik ADF, je označil Lewisovo izjavo za "bombastično propagando" in izjavil, da se bo obravnavala vrhila 3. avgusta, kakor je bilo sklenjeno na zadnji seji eksekutive, na podlagi formalnih obdolžitve, katere je predložil eksekutivi John P. Frey, predsednik kovinarskega departamenta ADF. Obdolžitve naglašajo, da Lewis in drugi člani njegovega odbora podlagajo revolto v vrstah organiziranega delavstva.

Ako bo eksekutiva ADF na svoji seji odredila suspendiranje rebelnih unij in jim odvzel čarter, bo vprašanje izključitve predloženo konvenciji federacije, ki se bo otvorila v Tampa, Fla., v prihodnjem novembru. Za izključitev je potrebna dvotretjinska večina glasov.

Lewis v svojem pismu, ki ga je naslovil Greenu, naglašal, da procedura, ki jo je odredila eksekutiva proti v Odboru za industrijsko organizacijo velenim unijam ni v skladju z ustavo Ameriške delavske federacije. "Suspendacija," pravi Lewis, "pomeni, da prisadete unije ne bodo reprezentirane (Dolje na 3. strani.)"

Lincolnov sorodnik v pomanjkanju

Odvisen je od podpore dobrih ljudi

Kansas City, Mo. — (FP) — Kako deluje sistem privatne iniciative? To je umestno vprašanje sedaj, ko različni šarlatani spet ponavljajo fraze, da ni nobene razlike med tradicijami Lincolnove dobe in današnjim načelom "krepkega individualizma."

Eden od malega števila še živih sorodnikov predsednika Lincolnove dobe je Thomas Lincoln. On stanuje v kleti neke hiše v Kansas Cityju, kjer čaka na starostno pokojnino od države Misouri, preživljajo pa ga dobri ljudje, ki mu prinašajo živila.

V razgovoru s časopisnimi poročevalci je izrazil mnenje, da bo pokojnino kmalu prejel. "Mislim, da sem zaslužil pokojnino," je rekel Lincoln. "Vse svoje življenje sem trdno delal in nikdar nisem zapravil denarja po nepotrebnem. Ko sem odrasel, sem moral služiti svoj kruh z delom na farmah."

On se še dobro spominja Lincolnovih obiskov. Njegovi starši so smatrali Lincolnu za dobrega sorodnika, toda delali niso nobenega hrupa, kadar jih je obiskal. "Ne jaz in ne Lincoln nisva hodila v cerkev, dasi so bili vsi drugi Lincolnovi pobožni ljudje," je dejal Thomas. "Midva sva bila nekakni črni ovel med njimi."

Ta Lincolnov sorodnik je vložil prošnjo za starostno pokojnino pred enim letom, a je še ni dobil. Tudi kadar jo bo dobil, se ne bo izvelel iz revščine. Zakon, ki ga je sprejela državna legislatura, namreč določa samo šest do osem dolarjev pokojnine na mesec.

Anglija daje potuho nacijem v Gdanku

Zavrglja je predlog Francije za novo sejo v Zenevi

London, 22. jul. — Francija je zadnje dni predlagala, naj se takoj snide svet Lige narodov v izrednem zasedanju v Zenevi in se peča z nacijskimi aktivnostmi v Gdanku, toda Anglija je ta predlog zavrgla. Angleški zunanji minister Eden je informiral francosko vlado, da Anglija se ne bo vtičala v zadevo Gdanska, dokler Poljska, ki ima največ interesov v Gdanku, ne zahteva te akcije.

To pomeni, da Anglija nima več upanja, da je Liga sposobna za reševanje kakšnega mednarodnega problema. Anglija je voljna prepustiti usodo Gdanska Poljakom, ki naj zdaj pokatejo, koliko je vredno njihovo prijateljsko paktiranje s Hitlerjem.

Danes se je pričela preliminarna konferenca v Londonu med zastopniki Anglije, Francije in Belgije glede lokarnskega problema in Hitlerjeve remilitarizacije Porenja. Kasneje bodo povabljeni tudi zastopniki Italije in Nemčije na londonsko konferenco.

Izgradi 3000 belgijskih vojakov zadnje nedelje

Bruselj, 22. jul. — Šele danes se je izvedelo, da se je zadnje nedelje 3000 vojakov belgijske armade uprlo svojim častnikom v mestu Leopoldu. Ko so vojaki izvedeli, da je bila njihova službena doba podaljšana, so jezno protestirali in se zbrali na trgu pred kolodvorom. Ker se niso zmenili za povelja oficirjev, so zadnji poklicali mestno policijo, ki je napadla vojaško množico in po precejšnjem kravalu so se vojaki razšli. Voditelje vojaških izrednikov so nato zaprli.

MONEY POZIVA DELAVCE NA BOJ PROTI REAKCIJI

Pozdrav zavednim delavcem iz jetnišnice

OB DVAJSETLETNICI ZAPORA

San Francisco, Cal. — (FP) — Tom Mooney in Warren K. Billings sta ob dvajsetletnici svojega zapora v državni jetnišnici naslovila spomenico zavednim delavcem, v kateri jih pozivata, naj vztrajajo v svojem boju proti iskoriščevalcem.

"Iz grobnice, v kateri se nahajava že dvajset let kot žrtvi omejenega, posravljava zavedne delavce in njih časopisje," je rečeno v spomenici. "Vztrajajte v svojem boju do končne zmage, ki bo tudi nama prinesla rešitev. Prebila sva dolga leta v ječi samo zaradi tega, ker sva bila lojalna delavstvu in ker sva posvetila vse svoje energije gradnji energičnega delavskega gibanja v Californiji."

"Situacija v Californiji je danes slična oni pred dvajsetimi leti. Vladajoči razred kuje naklepe noč in dan proti delavskim organizacijam, da jih uniči. To je naju napotilo, da ob tej tragični obletnici ponovno apelirava na delavce, naj strnejo svoje vrste in ojačijo svoje sile v boju proti reakciji. Enotnost delavstva je potrebna za popolno zmago nad našimi sovražniki. Boj zahteva žrtve, toda pri tem ne smete pozabiti, da sva midva tudi žrtvi. Trpiva sedaj in trpela sva skosi sednjih dvajset let, ker sva branila pravice delavskega razreda. Midva vas prosiva, da storite za naju toliko kakor sva midva storila za vas. Vaše pomoči potrebujeva in upava, da nama je ne boste odklonili."

"Najina zadeva bo končno dosegla federalno vrhovno sodišče in v tem vidiva nekaj upanja. V Californiji, kjer je državno vrhovno sodišče skoro pod popolno kontrolo in vplivom industrijskih magnatov, odprtili sovražnikov organiziranega delavstva, ne bo poravnava krivica, ki se je nama zgodila. Zato zaupava vrhovnemu tribunalu te dežele, da bo pravično odločilo, ko mu bo predložena vsa evidenca, da sva žrtvi omejenega."

"Ponovno pozdravljava delavsko solidarnost in želiva popoln uspeh organiziranemu delavskemu gibanju, ki vodi borbo proti svojim tlačiteljem in iskoriščevalcem."

Napad na Addis Ababo se pripravlja

Dve abesinski armadi se pomičeta tja

London, 22. jul. — Brzojavno poročilo iz Sudana preko Kaira v Egiptu se glasi, da dve močni abesinski armadi prodirata proti Addis Ababi, glavnemu mestu Abesinije. Ras Kasa, sin bivšega abesinskega vojnega ministra, ki se nahaja v Londonu, vodi eno armado, docim je druga pod vodstvom rasa Sejouma. Obe armadi skušata priti v zvezo v glavnem mestu.

Poročilo nadaljuje, da so ostri boji z Italijani že v teku.

Sovjeti dodali kabinetu dva nova člana

Moskva, 22. jul. — Sovjetska vlada je dobila dva nova komisarja. Ustanovljena sta bila komisarjat za javno zdravje in komisarjat justice. Gregor Kaminskij je komisar zdravja in Nikolaj Krilenko komisar justice.

Vlada ljudske fronte. (Narisaal Jerger.)

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society
Naredništvo: za Zdravstveno društvo (vsega člana) in Kanado
\$4.00 na leto, \$1.00 za pol leta; za štiri leta: za Chicago
in Ohio \$7.00 za celo leto, \$1.75 za pol leta; za inmanstvo
\$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$4.00 per year, Chicago and Ohio \$7.00 per year,
foreign countries \$9.00 per year.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communi-
cations and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Suša uničuje pridelke

Willard, Wis. — Iz naše slovenske farmerske "metropole" se le redkokdaj sliši. To pa menda zato, ker smo preveč zaposleni v dobi košnje. Kuhamo se v taj silni vročini kakor so naša letos kuhali Eskimoi v Alaski, ko jih je obiskala rekordna vročina.

Iz vsega tega se da sklepati, da bodo za nas slabe posledice vsled vročine, še bolj pa valed suše. Suša grozi uničiti vse pridelke. Seno smo kosili dopoldne; popoldne smo ga že spravljali pod streho. Oves nam je bil uničen, ga ne bo treba mlati. Posušilo se je klasje še predno se je zrnje naredilo. Koruza v nižinah je še zelena, na višjih mestih pa je suha. Krompir se tudi suši in pod krompirjevo ni nič. Če bi deževalo sedaj, bi koruza še tu in tam obrodila, tako tudi krompir.

Na 20. julija je vročina malo pomehala. Veter piha z vzhoda in upamo, da bo v kratkem kaj dežja, tako da bi pridelali nekaj krompirja, kajti sedaj se ga ne dobi niti v prodajalnah.

Gostiln imamo več ko preveč; kamor se človek obrne, se lahko s mrzlo kapljico ohladi, zakar poskrbijo naši dobri gostilničarji.

Na društvenem polju je vse po starem. Tu in tam dobimo novega člana, kar nam je v veselje. Kljub suši je obilo veselja vesepovod. V naši "metropoli" imamo dve dvorani, ki sta obe vsako nedeljo do zadnjega kotička polni. Napolni jih seveda sama mladina, mi "ta stari" pa se seveda držimo doma in gledamo naše mamic, kako pridno molijo za dež, namreč one naše mamic, katere imajo še upanje in vero v molitev. Toda mi stari "dedci" pa smo se prepričali, da je tako upanje splavalo po vodi, zato smo že davno opustili molitve. Mamic nas kregajo, pa to nič ne de. Pravijo, da smo mi vsega tega krivi, mi "stare pokore," da ni dežja.

Drugega nam pač ne kaže, kakor da se pošteno nasmemo. Tom Pozega, 198.

Nade privedite

Canonsburg, Pa.—Dne 4. in 5. julija smo praznovali v naši slovenski naselbini Canonsburg-Strabane desetletnico obstanka angleško poslujočega društva SNPJ št. 589 Pioneers of Washington Co. Dasi ni bilo na večer 4. julija ugodno vreme in se valed tega ni mogla vseliti v Drenikovem parku, so bili prostori dvorane društva Postojnska jama št. 138 SNPJ natrpani do zadnjega kotička. Četudi je rosil dež, smo se prav pošteno zabavali, mladina v veliki dvorani ob zvokih orkestra, mi starejši pa ob zvokih domače Boletove godbe v spodnji dvorani.

Popoldanski program je vodil eden ustanoviteljev tega društva, br. August Rikša. Pozdravni govor je imel predsednik Joseph Holcy, pevski zbor Ilirija nam je zapel par krasnih pesmi, kratke nagovore so imeli John Kokič, Joseph Beček in Jakob Paučič, ustanovitelj društva. Nato je dramski klub Soča uprizoril burko "V posredovalnici", katera je ob hudi vročini povzročila obilo smeha. Nato je brat Vincent Cankar, gl. predsednik SNPJ, v daljšem govoru pojasnil pomen naše mladine v SNPJ in jo vzpodbujal, naj posnema starše ter z vneto deluje za SNPJ.

Prav tako zanimiv in obširen je bil program dne 5. julija, na katerem se je izvajal umetni ples in so se kazale slike SNPJ, brat Vincent Cankar je pa v angleščini govoril mladini o načelih SNPJ.

V imenu angleško poslujočega društva št. 589 se vsem udeležencem te slavnosti prav iskreno zahvaljujem. Mladina in starejši člani so prišli iz Ohio, Illinois, Michigan, New Yorka, West Virginije, največ pa seveda iz Pensilvanije. Bila je izpompatna prireditev, ki je izpadla dobro finančno in moralno.

Četudi po pennsylvaniskih hribih že dva tedna pripeka neznozna vročina, nam ne jemlje dobre volje. Tako se nas je v soboto večer 11. julija zbrala skupina ter smo posetili piknik socialis-

tičnega kluba v Moon Runu, naslednji dan (12. julija) pa piknik socialističnega kluba v Prestu.

Na 2. avgusta bo tukajšnji socialistični klub št. 118 priredil piknik v Drenikovem parku, na katerega prav uljudno vabimo vse zavedne delavce in somišljenike, da nas posetijo. Odbor je pridno na delu, da bodo posetniki postreženi prvovrstno. Igral bo Ludvikov orkester.

Na par klubovih sežah smo prav živahno razpravljali, kako pridobiti več članstva v klub. Naglašala se je potreba, da bi moralo biti v klubu več naših žensk in deklet. Člani v JSZ opravljajo vedno mnogo propagandističnega dela, ne zanemarjamo pa tudi kulturnega. Ne vem, zakaj se ne bi nam pridružil še drugi delavec v tej naselbini. Z nami bi delali za osvoboditev vseh delavcev izpod današnje krivitve uredbe. Čitati pa moramo s vneto in zanimanjem naše delavske liste, Prosveto in Proletarca, kajti ta dva naša delavska lista sirta med nami juš prosvete in sta jo med zavednimi delavci vedno krepko zagovarjala. Iz Prosvete in Proletarca se učimo, da so v človeški družbi razredi. Dalje nas učita, da spoznavamo pota, po katerih mora delavec korakati, da se vzroki krivice odpravijo. Naša borba mora trajati, dokler bo vladala krivica na svetu, dokler je delavski razred ne premagal in postavi nepremagljivo temelj bodočnosti, to je: socialistično uredbo.

Ne pozabimo datuma 2. avgusta in posetimo piknik kluba št. 118 JSZ v Strabanu, Pa. John Kokič, 138.

Četrty letni piknik JPK

Calumet, Mich.—Četrty veliki sestanek in piknik Jugoslovanov v michiganskem bakrenem okroglju se bo vršil v nedeljo 2. avgusta v Electric parku pod pokroviteljstvom Jugoslov. prosvetnega kluba. Kakor prejšnja tri leta, tako se tudi letos pričakuje, da se bo tudi letos udeležila velika množica našega ljudstva. Posebno pa se zato, ker se pričakuje, da bosta nastopila kot govornika na tem pikniku dva najvplivnejša državnika v Michiganu. To sta zvezni senator James Couzens in bivši guvern. Filipinskega otočja Frank P. Murphy. Odbor je namreč oba povabil, naj se udeležita našega piknika. Ko to pišemo, nam še ni znano, če se bo odzval Murphy, odgovoril pa je Couzens, da vabilo sprejme in bo navzoč, ako ga v zadnjem trenutku kaj nepričakovane ne zadrži. Torej bo eden imenovanih gotovo navzoč, morda pa oba. Že samo to bi moralo pritegniti veliko udeležbo v park.

Poleg imenovanih dveh bo nastopil tudi John R. Palandech, ki bo govoril v hrvaškem jeziku. On je znani hrvatski novinar in lastnik oglaševalne agencije v Chicagu. Nastopilo bo tudi par drugih prominentnih govornikov. Kakor rečeno, bo to četrty piknik te vrste, ki ga prireja Jugoslovanški prosvetni klub, kateri je bil ustanovljen leta 1932. Ta klub ni političnega značaja, temveč si je nadel nalogo, da združi tukajšnje Jugoslovane oziroma Slovence in Hrvate v eno kompaktno maso, katera bi o prilikah nastopila skupno, ne posemno, kakor je to bilo prej v navadi. In naše ljudstvo, videti

plemenito nalogo JPK, se je silno odzvalo temu klicu. Obedaj takajšnji Slovinci in Hrvati povsod nastopajo kot Jugoslovani. (Srbov, razen par družin, tukaj ni.)

Ker je naše ljudstvo klub podprlo s tem, da je vsak obhod obiskalo v velikem številu, je JPK sklenil, da priredi vsako leto velik sestanek in piknik vseh Jugoslovanov v bakrenem okroglju, obenem pa sestanek bivših Calumetčanov, ki žive po drugih mestih. Že takoj prvo leto je klubov piknik in sestanek posetil več ko dva tisoč ljudi, dočim se je število na ostalih večerih več ko podvojilo. To je pač znamenje, da naše ljudstvo odobrava in želi take sestanke, na katerih se snidejo znanci in prijatelji, kateri se morda niso videli vse leto.

Najpripravnější prostor za take sestanke in piknike je Electric park, oddaljen kakih pet milj od Calumeta. Ta prostor si je klubov odbor izbral tudi za letošnji piknik. Program bo tako bogat, da ga ne bi smel zamuditi noben Jugoslovian iz tukajšnjih treh okrajev.

Vstopnina bo samo 10 centov za odrasle, dočim bodo otroci prosti. Za otroke se bodo vršile posebne sportne igre in tekma, deležni pa bodo tudi slaščice in igrači brezplačno. Odbor je šel do skrajnosti, da nudi ljudstvu nekaj dobrega in zanimivega. Zato pričakuje, da se bo naše ljudstvo odzvalo v tako velikem ali še večjem številu kakor prejšnjega leta.

V parku se bodo servirale vaskovratne pijače in prigrizek ali lunch. Kdor hoče, lahko prinese svoj prigrizek s seboj. Kdor se pa noče s tem ukvarjati, si bo lahko nabavil lunch v parku za majhen denar.

Iz Chicaga, Detroita, Milwaukeeja in drugih mest smo prejeli več pisem od bivših Calumetčanov, v katerih vprašujejo, če se bo tudi letos vršil klubov piknik in kdaj. Tem smo odgovorili pisмено, ostalim, kateri morda nameravajo takrat priti sem na počitnice, naj pa služni v pojasnilo ta dopis. Zadnja ali prejšnja leta smo se na klubovih letnih piknikih sestali z večjim številom bivših Calumetčanov, zato upamo, da se bomo tudi letos.

Vabljeni ste torej vsi, da posetite ta piknik v nedeljo 2. avgusta. Vam, kateri ste že bili na teh sestankih, ni treba nadalje razkladati, kateri pa še niste bili, potrudite se, da boste gotovo navzoči, zakar vam ne bo žal! Publicistični odbor.

Novice iz W. Va.

Windsor Heights, W. Va. — Večkrat me kdo vpraša, kako je z delom. Sedaj se delo tukaj dobi, ne vem pa koliko časa. V zadnjih par dneh so upoštevali več ko petdeset delavcev, ker bo rov obratoval na dva šihita. Vročina je tudi naša mučila. Sedaj se je nekoliko ohladilo, da se lahko vsaj počiva in spi. Suša pa taka, da bo vse uničila. Dežja ni in ga ni.

Dne 15. julija se je odigrala družinska tragedija kakih sto metrov od mojega stanovanja. Zvečer sta se mož in žena odpejala z avtom na zrak in vrnila sta se okrog 11. ponoči. Ona je bila v kopalnico, on pa je peljal avto v garažo. Ko je zapiral vrata, je počil strel iz lovske puške in ga zadel naravnost v prsa. Mož se je zgrudil in bil na mestu mrtve. Vse je bilo ponoči, vse prestrašeno. Morilec je po naselbini sithost prodajal puško v roki. Prišlo je šest žifov, ki so morika zlahka prijeli, ker ni nameraval pobegniti.

Klanu nato so spretili tudi ženo umorjenega moža. Morilec se namerava izgovarjati, da ga je ona nagovorila k umoru, ona pa trdi, da ni. Lokalni listi pišejo, da je žila tudi ljubezni in pa radi šest tisoč dolarjev inšurenca ali smetninske zavarovalnine. Posledica je, da je eden mrtve, dva pa v "šepih kambr". Pod obožbo umora prvega reda. Umorjeni je bil po rodu Belgijec, morilec pa je Poljak in samac.

Frank Kolenc, 407.

Vabilo na skupni piknik

Barberton, O. — Pevski zbor Javornik in slovenska godba bosta priredila skupni piknik v nedeljo 2. avgusta na znanem Novakovem piknikskem prostoru. Ta prostori je vsem rojakom smaa, kajti tam se priznaje rasi sleti in pikniki. Ima logo urejeno pisano dvorano v hladni senci.

Zabave na tem pikniku dne 2. avgusta bo dovolj za vse. Javornik vas bo kratkočasil s petjem, godba pa bo skrbela za plesalec. In kar bo to prvi piknik teh dveh kulturnih ustanov, se pričakuje velika udeležba od blizu in daleč. Uljudno vabimo vse tukajšnje in tudi vojsake iz drugih naselbin. Za lačne in žejne bo skrbel odbor.

Kadipot na pikniški prostor za rojake, ki bodo prišli iz drugih naselbin: vozite po cesti št. 5 akosi Barberton do križišča cest 5 in 21, potem pa še naprej po cesti 5 do prve ceste, ki zavije desno. Tam bodo veliki napis, tako da bo vsakdo lahko našel prostori. Iz Barbertona do pikniškega prostora je eno dobro miljo. Lahko se tudi ustavite v dvorani društva Domovina, ki se nahaja na 14. cesti. Tam boste dobili vse potrebne informacije.

V nedeljo 2. avgusta vsi na piknik zbora Javornik in slovenske godbe, da s tem pokažemo, da smo še vedno za prosvit in obstoj teh dveh kulturnih ustanov! Joseph Gabrovec, 48.

S poseta v Clevelandu

Detroit, Mich. — Kdo ne pozna prijazne Selanove družine v Clevelandu in dragih prijateljev pokojne mra. Zajc, pri kateri sem vedno bila deležna gostoljubnega sprejema. Enakega gostoljubnega sprejema sem bila deležna tudi pri mra. Selanovi in mra. Candonovi, zakar jima izreklam najlepšo sahvalo.

Veliko lepih in veselih ur sem utrla začasa mojih počitnic v Clevelandu v družbi mra. Franka Zajca in sina Stanleyja ter v družbi Candonove in Selanove družine. Kar mi bo ostalo v trajnem spominu, je velikejerska razstava. Preveč časa in prostora bi vzeo, ako bi hotela opisati vse zanimive in pomenljive stvari, ki se vidijo na tej krasni razstavi. Kar se mi je pa še najbolj dopadlo, je lepa, preprosta slovenska gostilna "Ljubljana". Komaj sem stopil v lep, hladen vrt "Ljubljane," že so spretni natakarice z veseljem pozdravom v lepih narodnih nošah priskočile: "Kaj želite?"

Vem, da je mprogim čitateljem znana gostilna pri Keršiču v Šiški in pa gostilna pri Fajmostru za vođa pri frančiškanski cerkvi ter več drugih znanih dobrih gostiln v Ljubljani. Tako je tudi tukaj v gostilni "Ljubljana" dobra in fina postrežba ter izvrstna domača kuhinja. Na razpolago so pristne kranjske klobase z zeljem, kakršnih nisem jedla že odkar sem prišla iz starega kraja. Mra. Candon pa mi je rekla: "Ti ne veš, kaj si zamudila, ker nisi jedla štrudelnja; ta pač poseka kranjske klobase!"

Ne smem pozabiti, da ne bi omenila godbe, slovenskih pesmi, valčkov itd. Tako mi je vse šlo do srca, da ne morem popisati svojih občutkov do naše drage domovine. Zabavala sem se prav po domače, prvič po 16 letih, odkar sem prišla iz domovine. Plesala je tudi nisem s takim veseljem in po domače že 12 let. Veliko je tudi pripomogel izvrstni pevec Podboj; z njim sta jih par skupno zaingala. Iskrena hvala mra. Rožancu, poslovdji slovenske gostilne, ter mnogim drugim, katerih imena mi niso znana in kateri so pripomogli, da se je otvorila slovenska gostilna.

Rojaki, kjerkoli živite in ki imate priliko, pojdite v Cleveland in posetite krasno velikejersko razstavo, predvsem pa vas opominjam, da ne pozabite obiskati slovenske gostilne "Ljubljana." Mrs. Annie Petrič.

Prispevki za starostne pokojnine

Do srede maja je Federal Social Security Board odobril starostno-pokojninske zakon 32 držav kot odgovarjajoče pogojem, pod katerimi federalna vlada more prispevati vsaj delež dotičnim državam. Ta čas skoraj 200 000 oseb v starosti 65 let ali več dobiva pokojnine, polovica katerih prihaja iz federalnega sklada.

Znesek pokojnine se jako razlikuje po državah — od najnižjega zneska \$3.50 v državi Mississippi do najvišjega \$30 v državi Utah in District of Columbia. Povprečna mesečna pokojnina v državi Ohio znaša \$15, v Michiganu \$16, v državah New Hampshire, New Dakota, Texas, Washington in Wisconsin \$17, v državah Maine, Massachusetts in Oregon \$25.

Novi starostno-varstveni zakon, ki je nedavno odobren od legislature države New York, je uničil starostno mejo od 70 na let in tako je tudi država New York postala upravičena do federalnega prispevka za starostne pokojnine.

Po tem zakonu, ki stopi v veljavo dne 1. oktobra, more vsakdo, moški ali ženska, ki potrebuje pomoč, prositi za pokojnino že med dni poprej predno doseže starost 65 let, ta da more dobiti svoje prvo plačilo ob 65. rojstnem dnevu.

Tudi pogoji glede bivanja v državi so razno spremenjeni. Poprej so zahtevali, je prosilec za starostno pokojnino moral preživeti vsaj deset let v državi in od teh zadnjih dni v County, kjer vlaga prošnjo. Sedaj zahtuje, da je živel v državi pet let iz zadnjih devetih let. Pač pa mora dokazati, je zadnje leto pred vložitvijo prošnje živel v državi New York. Le oni postarši ljudje, nimajo otrok ali sorodnikov, kateri bi prispevali k njihovu vzdrževanju, so upravičeni do pokojnine. Povprečna plačila postarne ljudi v mestu New York znašajo \$28.18 na mesec. V izrednih slučajih, ki prihajajo v poštev stroški za zdravniško nego in drugi posebni stroški, morejo biti plačila še višja. Federalni prispevki pa po Social Security Act ne morejo presegati po \$15 na osebo. Ako torej kdo dobiva večjo pokojnino kot \$30, mora država povrn federalni \$15 in svojega lastnega prispevka \$15 na dan preostanek iz svojih lastnih skladov.

Ako razni prosilci živijo skupaj, kot v slučaju moža in žene ali sestre in brata, more vložiti prošnjo posebej in dobivali bodo vsaj pen ček za svoje skupne potrebe ali pa, če želijo, morejo dobiti vsak svoj ček posebej. Na tak način more dvojica oseb skupaj pridobiti dobivati od države povprečno približno \$58 na mesec. Znesek je različen po državah, ki jo morata plačevati, ali ni nikdar manj kot \$45 na mesec.

Novi prosilci, ki 1. oktobra dosežejo starost 65 let, lahko začnejo vlagati svoje prošnje mesecu avgustu. Prosilci iz vseh petih meseh predelov naj se podajo osebno na Department of Public Welfare, Old Age Security Division, 20 East 21st Street, New York City. —FLIS

Japonski harakiri

Japonec se prostovoljno loči od življenja di iz povodov, ki bi Evropca komaj ganili, šolskem izletu so nekega šolarja smrtno poklili. Učitelj je nedolžen, a vendar si v življenje. Policija je nedolžnega študenta tirala pri kakšni demonstraciji in ga pretopotem izpustila. Ko se mladi človek vrne domov, naznanj oblasti pisмено, kako so razpravili in se usmrti.

Nekaj edinstvenega je japonski način smomora "harakiri" ali "sepuku". V stari japonski do 1. 1868 je bil ta način samomora prepranja trebuha, običajna oblika samomora v kasti vojščakov, samurajev. Če je pripadnik te kaste vitezov storil greh, ki se je navedel s smrtjo, ga niso predali krvnika, več je imel pravico, da si sam razpara trebuh. Natančno so dooločili dan in uro, ko se je moralo to izvršiti, dooločili so tudi uradnik, naj bi bili pri tem za pričó. Posneje je prišlo v običaj, da je kakšen prijatelj obsojenca, je ta z bodalom, ki so mu ga izvršili, iz svoje dejanje, prisilnemu samomorilcu s svojim odsekal glavo, da bi mu skrajšali trpljenje. Ta način smrti je veljal vedno za častno smrt.

Če je kakšnega moža zadela teška nesreča, pr. če je izgubil kakšnega prijatelja ali če se njegovo prepričanje ni strinjalo s ravnanjem kakšne vlade, je izvršil harakiri. Ko njemu japonska vlada 1. 1896 pod pritiskom ostaviti v vojni proti Kitajski zaslediti ozemlje Linotunga, si je 40 japonskih vojščakov razparalo trebue.

Japonec sodi o samomoru popolnoma drugače nego Evropec. Zanj je samomor junaki pogumen čin. Cesto je ljudstvo politične sile, ki so se po svojem dejanju sami usmrtili, častilo kot nekaj izrednega. Krasilo je njihove grobove in jim izkazovalo skoraj botanično čast. To je imelo za posledico, da je nastopila vlada in prepovedala posebno čaščenje in slavnepogrebe mrtvih zločincev.

V stari Japonski so vsakega samuraja pričilo o običajih harakirija, celo majhni dečki se tega učili, da so bili za primer potrebe pripravljeni.

Pred dvajsetimi leti

(Dne 23. julija 1916 je bila nedelja in svetla ni izšla.)

Haile Selassie, bivši abesinski cesar.

Slomškove besede

(Slomškovi članki so bili pripravljene v stari domovini ob priliki obhajanja študentskega dneva v Mariboru, toda starokrajanska škola v Mariboru, pa žal, ni mogla biti tam, ker je tam velika demokracija! Članek je bil potem poslan Prosveti v Ljubljano.—Op. ar.)

Vojaske služba, je božja
Vojaske stan je
Vojaske svet in čistiljiv stan; za-
Vojaske je toliko imenitnih svetnikov
Vojaske stano v nebesih . . .

Radecki je bil mož, ko-
Radecki nam je Bog poslal, ne le
Radecki, marveč celi Evropi v
Radecki. Prekucneži so na Fran-
Radecki v leti 1848. se je pun-
Radecki tudi v našem cesarstvu
Radecki in začela v Beču (na
Radecki vreti. Kakor bi vstre-
Radecki na črna vojska kakor vrela
Radecki v deželah Avstrije,
Radecki mirne in srečne, razliviati.
Radecki brade so si veslo cesarstva
Radecki, stare pravice tepalji, ob-
Radecki podelali in ljudem domi-
Radecki prostost in svojost ozna-
Radecki, kmetom pa pravili, de je
Radecki, stari davk in stara gos-
Radecki; novo bo vse in pa vse
Radecki. Kakor hudourniki so
Radecki sovražni podpihovavci
Radecki vseh krajev nad Avstrijan-
Radecki cesarstva, ljudi šuntat in
Radecki orenj domače vojske
Radecki.

Veliko krdelo močnih,
Veliko beračev se po cestah brez
Veliko, dokler na polju in v
Veliko pridnih rok primanj-
Veliko rase številu
Veliko, tatov in hudodelni-
Veliko, da so ječe pretesne. In vse
Veliko žalostno priča, da svetla
Veliko čednosti in lepega kras-
Veliko življenja med nami
Veliko.

(Pastirski list za leto 1849.)
Prva (pregreha) je pre-
Prva svoboda, katero si raz-
Prva ljudje svojijo, ki se Bo-
Prva pravice gosposke ne bo-

Gospodovih praznikov
Gospodovih, rokodolci
Gospodovih, vozniki vozijo, kristjani
Gospodovih in prodajajo, pijancu-
Gospodovih se tepo . . . Bog je pa
Gospodovih na posvečenje svetih dni
Gospodovih.

Prezvetija družine, (poslov.)
Prezvetij hlapcev in dekel, je
Prezvetij tako velika, da vpi-
Prezvetij božjo, ostro pravico, kakor
Prezvetij Sodome in Gomore
Prezvetij dni. Tako redki so pridni,
Prezvetij hlapci, da izmed de-
Prezvetij kateri bi Bogu in svojemu
Prezvetij zvesto služili, prav
Prezvetij in posteni bili,—iz dese-
Prezvetij dekel so težko tri, ki bi bi-
Prezvetij prav po krščansko zveste in
Prezvetij služabnice božje . . .
Prezvetij ljudje bi radi vsi
Prezvetij eden ko drugi brez vsega
Prezvetij v divji svobodi živeli.
Prezvetij svoboda pa ni od Boga,
Prezvetij od pekla; nobene sreče,
Prezvetij in boje, vojske in morije
Prezvetij. Taka hudobna svoboda
Prezvetij pred kakimi šestdesetimi leti
Prezvetij tako zdijvala, da so se
Prezvetij live trgali, iz človeških
Prezvetij klopke za klobukom—iz člo-
Prezvetij kož čevlje nosili. Take
Prezvetij nas Bog varuj . . .

Sedanji posvetni ljudje
Sedanji na temlji nebesa ime-
Sedanji dela in skrbi prav dobro
Sedanji trpeli pa nič. Kar vidijo
Sedanji imeti, si hočejo vzeti in
Sedanji jim z dobrom ne daš, bi radi
Sedanji vzel, kakor da bi sedme
Sedanji govodi božje ne bilo več . . .
Sedanji in huda je, ako gospoda
Sedanji mehko in prerazudano živi,
Sedanji življenje, Boga in dušo
Sedanji . . . se najše za kmeta,
Sedanji razradi, svoj stan zataji,
Sedanji in dušo zapravi
Sedanji pa je za služabne lju-
Sedanji ki se v živetu in obleki pre-
Sedanji, izgubijo pamet, vero in
Sedanji in se v kratkem tako poži-
Sedanji, da niso več človeku po-

(Pastirski list za leto 1850.)
Zapet so drugi, ki pravijo:
Zapet je vse ono, naj smo te ali
Zapet vere, da le posteno živi-
Zapet naj imamo vsi istega Boga,
Zapet se moči, kdor govori, da
Zapet vera enako velja. Ni vsa-
Zapet vera od Boga in nas tudi k
Zapet na polju, ampak le samo
Zapet, ki je sam Bog po svo-
Zapet razodel, ki jo je Sin

Božji cerkvi zapustil; in ta je
naša sveta rimako-katoliška ve-
(Pastirski list za l. 1857.)
Kmetje pravijo: Gospoda nas
dere in goljufa: mi nismo dolžni
tolikih davkov plačevati, ne
tlake delati, ne desetine dajati.
Tako so tudi svoje dni trdovratni
Judje trdili in Jezusa vpra-
šali . . . Ta pa jim reče: "Daj-
te cesarju, kar je cesarjevega
in Bogu, kar je božjega."

Kmetje se grozijo: Tlake ne
bomo delali! Ali ste že slišali,
kako je svoje dni tlaka huda bi-
la? Ko so gradove po skalah zi-
dali, je kmet vole napregel in na
tlako vozil šel in je tako dolgo
vozil, da je kožo volov na hrstu
domov prinesel. Tako grozne
tlake zdaj med nami ni, pa tudi
ta bo po malem jenjala; samo
potrpite, da bo višja gosposka
na povelje svetlega cesarja čed-
no poravnala, kar je prav. Ali
pa tudi veste, kaj Kristus o tla-
ki govori? "Ako te kdo eno mi-
ljo daleč s seboj na tlako iti sili,
pojdi rajši dve miljii z njim, ka-
kor da ti se ustavljal."

Kmetje pravijo: Brez desetine
hočemo biti! . . . Ali bo pa
kmetom brez desetine teža manj-
ša in sreča večja, to sam Bog
ve. Ni davka tako starega, ka-
kor je desetina. Že je štiri tisoč
let, kar je večni Bog po Moj-
zesu zapovedal desetino odste-
vati in obljubil veliko srečo dati
njim, ki desetino radi in zvesto
dajejo . . .

Boste rekli: Skof lahko go-
vorijo, ker pri nadevani mizi se-
di, se v kožiji vozijo in ne ve-
do, kakor nam ubogim kmetom
je . . . Dobro vemo za težave
vaše, pa tudi za svoje. Vozim
se res z dvema konjema, ali ne
zase, ampak za vas, da prehitro
ne oslabim in vas ložje obiščem.
Res da imam gosposko mizo,
pa ne samo zase, ampak več za
druge gospose, ki mi poma-
gajo in me obiskujejo, ter mo-
rajo po svojem stanu živeti . . .

Toliko ljudi svoje gosposke
več ne spoštuje; toliko kristja-
nov svojim duhovnikom pastirjem
ne verjame. Ljudstva se pun-
tajo in vsi kmetje se zoper svojo
lastno gosposko hudobno vzdigu-
jejo . . . Ste slišali hudob-
nih puntarjev žalostni konec?

Leta 1515., pred 333 leti, se
je na Dolenskem nad 80,000
kmetov spuntalo, ki so jih zape-
ljivi šuntarji nadražili, da so
Brežiško mesto oblegli, gospos-
ko morili, gradove razbijali, pa
tudi božjim cerkvam niso prizna-
lesli, kakor stekla zverina. Cel-
sar pošlje vojščakov, ki jih veli-
ko pobijejo, veliko poujamejo in
poobesijo . . . (Nadalje navaja
Slomšek še razne druge kmečke
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

Pravica mora biti, pa mora
od Boga po višji gosposki priti.
Bog ne da, da bi sedanji
upornikom (v letu 1848. Op.
ur.) taka pravica obstala, kakor
si jo sami delajo, ter hočejo go-
sposki po sili vso pravico po-
treti.

(List "Svetla resnica v zme-
šani svet" iz leta 1848.)

Spoštovanje in čast svojemu
cesarju, ki so namestnik kralja
nebes in zemlje v deželskih re-
čeh, božji maziljenec, kakor nas
sveta vera uči rekoč: "Boga se
bojte, cesarja v časti imejte!"
Od Boga je oblast . . . in ka-
teri oblast imajo, uči sv. Povel,
so od Boga postavljeni.

Ze več ko 600 let imamo Av-
strijanci cesarje iz slavne hiše
Habsburške . . .
(Ob nastopu cesarja Franca
Jožefa I. l. 1848.)

Svetli cesar so za Bogom naš
prvi, naš mogočni oče in varuh:
in veselo se jim iz srca 37 mili-
jonov srečnih Avstrijancev hva-
la glasi: "Bog nam živi in ohrani
vrlega cesarja Franca Jožefa
I.!"

(Ob napadu na cesarja Franca
Jožefa I. l. 1853.)
Sodobni list o Slomšku
V "Grazter Schnell-Post" iz
leta 1849 čitamo tu in tam med
krajevimi poročili:

Suedsteiermark: Vest, da se
bo 25. februarja zopet vršila v
Grazu svečana skupščina svobod-
ne kmetijske občine, nas je
tembolj razveselila, ker se je la-
vantinski škof A. M. Slomšek v
svojem pastirskem listu izrekel
nepomirljivo proti verski tole-
ranciji in svobodi vesti.

(Schnell-Post, I. III. 1848.)
? Suedsteiermark: V Pastir-
skem listu lavantinskega škofa
Antona Martina Slomška, naj-
demo sledeče stavke: "Če se bo
šola ločila od cerkve in vzgoja
mladine vzela cerkvi—materi
vsega človeštva, si bomo odgoji-
li brezbožen, puntarski rod, pro-
palice, ki se ne bodo bale Boga
niti posvetne gosposke. Če se
bo zakonski zvezi odvzelo posve-
telo svetega zakramenta in bi se
po načrtu nove ustave ponizala
na običajno državljansko po-
godbo, bodo najnežnejše in naj-
trdnejše družinske vezi zrahlja-
ne. Če se bo po nameravani no-
vi svobodi vere in vesti vsem
verskim zmotam dovolila prost
pot in se bo dopustilo, da se v
čisto katoliške občine vselijo
židje, novopogani in poljubni
sektasi, potem bo ta ljubi ver-
ski mir tudi pri nas konec vzel."
(V nadaljevanju list v daljšem
šlanku polemizira s trditvami te
škofove poslanice, navaja zgle-
de, kjer raznovrni lahko mirno
žive drug poleg drugega in pri-
haja do zaključka, da ne ogra-
žajo mirnega sožitja zagovorniki
kij svobode vesti, temveč zagri-
zeleni starokoptineži in smatra,
da bi tudi ta Pastirski list spal-
dal pod paragrafe novega zaka-
na o svobodi tiska.)

(Schnellpost, 12. IV. 1849.)

Organiziranje polje-
delskih delavcev
San Francisco, Cal. — Dr-
žavna delavska federacija in
svet delavskih in strokovnih u-
nij v San Franciscu sta oblju-
bila finančno podporo voditel-
jem organizatorične kampanje
med poljedelskimi delavci v do-
lini Imperial. Walter E. Gar-
rison, predsednik Zveze califor-
nijskih farmerjev, je že nazna-
nil, da njegova organizacija ne
bo priznala unije, ki vodi orga-
nizatorično kampanjo med po-
ljedelskimi delavci.

Townsend obtožen razžaljenja sodišča

Doktor zabredel v novo zagato

Cleveland, O., 22. jul. — Dr.
Francis Townsend, vodja penzijske
organizacije, je bil obtožen
žaljenja sodišča, ker je pobegnul
iz sodne dvorane, ko je bilo
v teku zaslišanje v zvezi s tožbo,
katero je vložil proti njemu dr.
Alfred Wright, odstavljeni di-
rektor penzijske organizacije.
Townsend je bil namreč vpra-
šan glede pilul, ki jih oglašala
glasilo njegove organizacije, kar je
on smatral za osebno žalitev.

Po umiku iz sodne dvorane je
dr. Townsend odšel v East Cle-
veland, kjer pa ga je našel de-
putatski šerif in ga privedel nazaj
pred sodnika S. E. Kramerja.
Townsendov odvetnik Lawrence
Tucker je dejal sodniku, da je
njegov klient pripravljen pod-
vreči se zaslišanju, ne pa izpra-
ševanju Wrightovega odvetnika,
ki ga je s svojimi vprašanji o-
sebnega značaja razžalil.

Novi manevri jek- larskih mogotcev

Mobiliziranje časopisja proti Lewisovemu odboru

Cleveland, O. — (FP) — Z na-
menom, da pridobi časopisje za
boj proti Lewisovemu odboru,
ki vodi organizatorično kampanjo
med jeklarskimi in železarski-
skimi delavci, je Thomas M.
Girdler, predsednik Republic
Steel Corp., priredil banket u-
rednikom treh clevelandskih
večjih listov. Banket se je vr-
šil v dvorani trgovske zbornice.

Nekaj izbranih in "lojalnih"
representantov kompanijske u-
nije je govorilo na banketu.
Urednikom so povedali, da so
jeklarski delavci popolnoma za-
dovoljni s kompanijsko unijo
in odklanjajo "zunanjo" vme-
šavanje. Organizatorji, kate-
re je John L. Lewis, načelnik
Odbora za industrijsko organi-
zacijo, poslal v Cleveland, da
organizirajo jeklarske delavce
v pravi uniji, ne bodo imeli u-
speha.

Dogodki zadnjih dni pa ka-
žejo drugačno sliko kakor so jo
prikazovali na banketu kompa-
nijski podrepaniki. Uprava cle-
velandske tovarne Republic
Steel Corp. je odpuštila E. G.
Lohmana, ki je dobil pri zad-
njih volitvah reprezentantov
kompanijske unije največ gla-
sov, zaradi unijskih aktivnosti.
Na seji reprezentantov prav te
kompanijske unije je bila tudi
soglasno odklonjena sugestija
kompanije glede nabiranja pod-
pisov na peticijo, ki je vsebo-
vala oboedno organizatorjev
Lewisovega odbora in trditvev,
da so delavci zadovoljni s kompa-
nijsko unijo.

Člani organizatoričnega od-
bora so naznanili, da je v enem

Delegatje farmerske organizacije—Natl. Farm Holiday Assn.—ki je imela v juniju svojo kon-
vencijo v St. Paulu, Minn.

Rebelne unije izzivajo eksekutivo ADF

(Nadaljevanje s I. strani)
na Konvenciji AFD. Obravna-
va, s katero ste zapretili, je do-
kaz, da hočete izključiti unije
pred konvencijo federacije, da-
si vam ustava ne daje te pra-
vice."

Predsednik rudarske unije
dalje pravi, da je to edini slu-
čaj, ko si eksekutiva ADF pri-
svaja oblast suspenzije. Ona
hoče soditi unije, ki predsta-
vljajo 40 odstotkov članov Ame-
riške delavske federacije, da
tako uveljavijo svoje predsodke
v tem konfliktu.

"Ko je jeklarski trust, ki raz-
polaga s petimi milijardami do-
larjev, naznanil, da bo napel
vse sile, da prepreči organi-
ziranje jeklarjev, je dobil podpo-
ro pri voditeljih ADF," pravi
Lewis. "Odbor za industrijsko
organizacijo se mora sedaj bo-
riti proti jeklarskim korporaci-
cijam in proti eksekutivi ADF,
ki je zapretila s suspenzijo in
izključenjem, ker se boji, da ne
bi izgubila svoje kontrole nad
federacijo."

Lewis je dejal poročevalcem,
ki so se oglašili v njegovem u-
radu, da se bo kampanja med
jeklarskimi delavci nadaljevala
kljub opoziciji s strani jeklar-
skega trusta in voditeljev Ame-
riške delavske federacije. Poleg
jeklarskih delavcev bo skušal
njegov odbor organizirati
tudi avtne, kavčukarke in
tekstilne delavce v industrijski
uniji.

Španska delavska ar- mada odbija faš- istične napade

(Nadaljevanje s I. strani)
prestopilo k ljudskim brambov-
cem; prav tako so posadke treh
ali štirih španskih bojnih ladij
odstavile svoje fašistične povelj-
nike in začele bombardirati fa-
šistične postojanke na obrežju.

Madrid, 22. jul. — Takega na-
vdušenja španskih delavskih in
kmetov mas za boj proti faš-
izmu in vsaki reakciji sploh ni
Španija še nikdar pokazala ka-
kor naš te dni. Na poziv levi-
čarske vlade za prostovoljce, ki
imajo služiti v republičanski mi-
lici, se je odzvalo na stotisoče
delavcev in kmetov iz vseh kra-
jev Španije. Samo v Madridu je
enota republičanske milice prvi
dan štela 6000 mož. Tudi ženske
se prijavljajo in zahtevajo orož-
je za boj s fašisti.

Stavkarji izvojevali priznanje unije

Minneapolis, Minn. — Deset-
tedenska stavka proti Northern
Oats Co., ki jo je vodila unija
živilskih delavcev, je bila prav-
kar končana z zmago delavcev.
Družba je pristala na vse zahte-
ve stavkarjev in priznala je u-
nijo ter zvišala mezdo deset od-
stotkov. Stavka je izbruhnila,
ko je družba vrgla na cesto več-
je število delavcev zaradi unijskih
aktivnosti.

Ali ste naročeni na dnev-
nik "Prosveto"? Podpirajte
svoj list!

Hitlerjev vpliv narašča v Evropi

Mirovni pakt z Avstrijo triumf nacijske politike

Washington, D. C. — (FP) —
Hitlerjeva Nemčija je končno u-
spela s svojo propagando v Av-
striji. To je glavna značilnost
nedavno sklenjenega mirovnega
pakta med Nemčijo in Avstrijo,
pravi uradniki Foreign Policy
Assn., katere glavni stan je v
Washingtonu, v zadnji izdaji
glasila te organizacije.

Dogovor določa priznanje av-
strijske suverenitete po Nemčiji,
odpravo trgovinskih restrikcij,
ki jih je uveljavila Avstrija, po-
vratek nacijske vojske, ki so pobegnili
iz Avstrije v Nemčijo in razpe-
čavanje nacijskega tiska v Av-
striji. Glavna stvar, jedro dogo-
vora, pa je priznanje načela, da
je Avstrija nemška država.

Dve drugi točki dogovora, ki
nista bili objavljeni v prvem na-
znanilu o sklenitvi pakta, sta
važni. Ena določa, da mora Av-
strija vzdrževati armado 300,000
mož, druga pa je zagotovilo, da
vprašanje restavriranja habs-
burške dinastije ni predmeten
problem.

"Medtem, ko površen pregled
provizij avstrijsko-nemškega do-
govora potrjuje domnevo, da je
odpravil nevarnost evropskega
konflikta, je dogovor v resnici
prefrigana poteza, da pride Av-
strija pod kontrolo Nemčije po-
lagoma," poudarja glasilo For-
eign Policy Assn. "Nemčija je
hotela podvreči Avstrijo s silo
pred dvema letoma, ko so naciji
uprizarili puč in umorili kance-
larja Dollfussa, a se je načrt iz-
jalovil.

"Avstrija bo služila Hitlerju
za podlago, da bo lahko raztegnil
svoj vpliv na balkanske države.
Formiranje nacijskega bloka, ki
bo objel države od Baltičnega
morja do Adrijanskega morja,
kakor tudi države centralne Ev-
rope, je sedaj cilj Hitlerjeve po-
litike. Ako se bo načrt posrečil,
bo francosko-sovjetski pakt vza-
jemne vojaške pomoči izgubil
svojo učinkovitost. Francija, An-
glija in Sovjetska unija bodo sta-
le pred novim problemom. Ako
bodo hoteli imeti mir v Evropi,
bodo morale sprejeti nacijsko
vrhovno oblast na kontinentu.

Na Zapoiki pri Cerknem je
pred dnevi nekaj pastirjev na-
šlo na dnu globokega prepada
truplo 70letnega uditkarja Petra
Mavriča iz Cerknega. Prepeljali
so ga v domačo vas in ga prete-
klo soboto pokopali. Mavrič se
je, kakor vse kaže, po naključju
ponesrečil.

Blizu Sv. Lucije je neki avto
povozil 24letnega Marija Pavle-
tliča. Fanta so nemudoma pre-
peljali v goriško bolnico. Njegovo
stanje je zelo resno.

V Logu pri Vipavi se je smr-
tno ponesrečil 74letni posestnik
France Svagelj. Po neprevidno-
sti je prišel v dotiko z električ-
nim tokom visoke napetosti. Bil
je pri priči mrtev.

Na Krasjem vrhu nad Ravna-
mi pri Kobaridu pa je postal žr-
tev granate kmečki fant Lojze
Skubin. Granata ga je vsega raz-
trgala.

Takrat bo morda že preposno za
demokracije države na zapadu,
ko bo treba odločiti, ali je mir,
ki ga bo dikiral Hitler, boljji
nego vojna."

Solski odborniki izgubili pozicije

Wisconsin Rapids, Wis. —
Trije člani šolskega odbora, ki
so odslavili trinajst učiteljc,
ker so se organizirale v krajevni
uniji Ameriške učiteljske fe-
deracije, ki je pridruženca ADF,
so se sami znašli na cesti kot
rezultat odpoklicnih volitev.
Dva druga člana šolskega od-
bora sta obdržala službo, ko sta
dobil malo večino 35 glasov od
7700 pri volitvah oddanih gla-
sov. Novi šolski odbor bo na-
klonjen organiziranim učitelji-
cam, če ne bo sodišče razvelja-
vilo volilnega izida. Ali bodo
odpuščane učiteljske dobile služ-
be nazaj, bo odločilo sodišče.

Ono bo imelo zadnje besedo, ali
je pogodba, ki so jo sklenili čla-
ni prejšnjega šolskega odbora s
stavkokazi, ki so dobili šolske
pozicije, veljavna. Odpoklicne
volitve je izsilila tukajšnja de-
lavska centralna unija, ki se je
zavzela za odpuščene učitelje.

Vesti iz Primorja

V Cerknem je v noči od 4. na
5. julija deloma pogorela hiša
29letnega Aleksandra Jereba. U-
ničena je bila vaa oprema, polj-
sko in drugo orodje in zgorelo je
tudi mnogo krme. Škoda je pre-
ko 10,000 lir.

Na Zapoiki pri Cerknem je
pred dnevi nekaj pastirjev na-
šlo na dnu globokega prepada
truplo 70letnega uditkarja Petra
Mavriča iz Cerknega. Prepeljali
so ga v domačo vas in ga prete-
klo soboto pokopali. Mavrič se
je, kakor vse kaže, po naključju
ponesrečil.

Blizu Sv. Lucije je neki avto
povozil 24letnega Marija Pavle-
tliča. Fanta so nemudoma pre-
peljali v goriško bolnico. Njegovo
stanje je zelo resno.

V Logu pri Vipavi se je smr-
tno ponesrečil 74letni posestnik
France Svagelj. Po neprevidno-
sti je prišel v dotiko z električ-
nim tokom visoke napetosti. Bil
je pri priči mrtev.

Na Krasjem vrhu nad Ravna-
mi pri Kobaridu pa je postal žr-
tev granate kmečki fant Lojze
Skubin. Granata ga je vsega raz-
trgala.

Protestne demonstracije stavkarjev pred uradom Davida Sarnoffa, predsednika RCA—Victor
korporacije, Camden, N. J.

William Green, predsednik Ameriške delavske federacije.

KNUT HAMSUN:

GLAD

Pesloveni FRAN ALBRECHT

Opoldne sem stopil iz svojega bivališča v Tomtegedenu, kjer sem stanoval še vedno, in se podal v mesto. Bil sem sila dobre volje in se vse popoldne potikal po najboljudejnih cestah in si ogledoval ljudi. Še pred sedmo uro zvečer sem napravil izprehod proti trgu Sv. Olafa in se skrivaj osiral kvišku v okna hiše št. 2.

V eni uri sem jo moral videti! Ves ta čas sem pohajal v neki lehkotni, čudežni bojazni. Kaj se bo zgodilo? Kaj bom dejal, ko pride po stopnicah? Dober večer, gospodična? Ali samo smehljaj? Sklenil sem, da ostanem pri smehljaju. Seveda se bom globoko naklonil pred njo.

Malce osramočen radi tega, da sem bil še tako rano na poti, sem se splazil stran, stopil za kratek hip po Karla Ivana cesti gori in dol in obdržal v obeh vseučiliško uro. Ko je bila ura osem, sem šel spet gori po Vseučiliški ulici. Medpotoma sem se domislil, da bi nemara lahko par minut zamudil in tako sem se podvizal, kar sem mogel. Noga me je zelo bolela, drugače mi ni manjkalo nič.

Postavil sem se ob vodnjaku in se globoko oddahnil; dolgo sem stal tam in gledal v okna hiše št. 2; a nje ni bilo. No, saj sem lahko čakal; ni se mi mudilo; nemara se je zadržala. In sopot sem čakal. Vse skup se mi nazadnje menda vendarle ni samo sanjalo? Prvega srečanja s njo menda vendar nisem doživel zgolj v domišljiji, ko sem ležal tisto noč v vročici? Ves zmeden sem prišel premišljati o tem in nikakor si nisem bil več siguren svoje stvari.

"Hm," je rekel za mano.

Začel sem to pokakljavanje, začel tudi lahne korake v svoji bližini; okrenil pa se nisem, marveč sem nepremično strel na velike stopnice pred sabo.

"Dober večer!" je rekel nato.

Pozabil sem se nasmehniti, niti nisem takoj prijel za svoj klobuk, marveč sem se samo čudil, ko sem jo videl prihajati od one strani.

"Ali ste dolgo čakali?" je vprašala in malce sopihala po urni hoji.

"Ne, nikakor ne, šele par hipov sem tu," sem odvrnil.

"In razen tega, kaj pa bi škodilo, če bi bil dolgo čakal? Sicer pa sem menil, da boste prišli z druge strani."

"Spremlja sem mamó k neki rodbini, nocoj je ni doma."

"Tako-o?" sem rekel.

Zdaj sva nehote pričela stopati. Na cestnem vogalu stoji policist in naju gleda.

"Ampak kam prav za prav greva?" pravi ona in obstane.

"Kamor hočete, kamorkoli hočete."

"Uf, da, ampak to je tako dolgočasno, če naj odločam sama."

Pavza.

Nato rečem jaz, samo, da nekaj pravim: "Gori pri vas je tema kakor vidim."

"Da, ah da!" je odvrnila živahno. "Sluškinja je tudi dobila dovoljenje iti ven. Zatorej sem čisto sama doma."

Tako stojiva oba in gledava v okna hiše št. 2, kakor da jih nihče izmed naju še ni bil videl nikoli prej.

"Bi nazadnje ne mogla iti k vam?" sem rekel. "Sedel bom čisto k vratom, če hočete."

Zdajci pa sem vzdrgel od razburjenja in se globoko pokesal, da sem bil tako predrzen. Kaj, če bi postala huda in šla od mene? Ako bi ne smel nikoli več videti? Oh, ta beraška suknja, ki sem jo nosil! Brezupno sem čakal odgovora.

"Prav nič vam ni treba sedati za vrata," je rekla. Naravnost nežno je govorila in je de-

jala natanko te besede: Prav nič vam ni treba sedati za vrata.

Šla sva.

Zunaj na hodniku, kjer je bilo tema, me je prišla za roko in me vodila. Saj mi ni treba biti tako tiho, je rekla, lahko govorim. Vstopila sva. Ko je prišla svačo — ne svetiljke, marveč svačo — ko je prišla to svačo, je dejala s smehom:

"Zdaj me ne smete gledati. Uf, sram me je! Ampak nikoli več ne storim tega!"

"Česa ne storite nikoli več?"

"Nikoli več ... ne, bog me varuj ... nikoli več vas ne poljubim."

"Ne?" sem rekel in oba sva se zasmejala. Razprostri sem roke po nji, skočila je stran in se izmuznila na drugo plat mize. Gledala sva se za trenutek, luč je stala med nama.

"Poskusite, če me morete ujeti," je rekla.

In s glasnim smehom sem jo poskušal doseči. Ko je begala okoli, je odvezala pajčolan in odločila klobuk; njene iskre oči so visele venomer na meni in stradlele moje kretnje. Napravil sem nov naskok, se spotaknil na preprogi in pal; moja tanjša noga me ni hotela več nositi. V krajini sadreji sem se dvignil.

"Bog, kako ste sardeti!" je rekla; "saj pa je bilo tudi strahovito nerodno."

"Da, to je bilo res!" sem odgovoril.

In zdaj sva spet pričela tekati okoli.

"Zdi se mi, da šepate?"

"Da, zdi se mi, da malo šepam, a samo čisto malo."

"Zadnjič ste imeli ranjen prst in zdaj imate ranjeno nogo; strašno, kakane nadloge imate?"

"Ah da, pred par dnevi sem bil povožen."

"Povožen? Spet pijan? Ne, bog z vami, človek mladi, kakšno življenje živate!" Zapretila mi je s kazalcem in se napravila resno. "Tak sediva!" je rekla. "Ne, ne tam pri vratih; preveč skromni ste; tukaj; vi tam in jaz tu, tako, da! ... Uf, dolgčas je s skromnimi ljudmi! Potem mora človek vse sam storiti in reči; prav nič ne pomagajte človeku. Tako bi na priliko prav lahko dejali svojo roko na moj naslanjač; kaj takšnega bi morali pač sami potuhtati, mislim. Ampak le nikar me ne slepite, da ste zmerom tako ponižni; samo ko bi se upali! Dovolj predrzni ste bili, ko ste bili pijani in me zasledovali ter mučili s svojimi duhovitimi domisleki. Knjigo izgubite, gospodična, čisto gotovo izgubite knjigo, gospodična! Ha, ha, ha! Fuf, to je bilo zares nemarno od vas!"

Sedel sem tam ves izgubljen in jo gledal. Čuti je bilo, kako mi je utripalo srce; kri mi je toplo polzela po žilah. Kakšno čudežno občutje!

"Zakaj ne poveste ničesar?"

"Kako ste sladki," sem rekel. "Jaz sedim enostavno tukaj in puščam, da me podjarmljate, popolnoma podjarmljate ... proti temu se ne da nič storiti ... Vi ste najčudovitejše bitje, kar sem kdaj ... Včasih zasijajo vaše oči, kakor še nisem videl ničesar podobnega, kakor cvetlice so ... Kaj? Ne, ne, nemara tudi ne kakor cvetlice, marveč ... Jaz sem tako strahovito zaljubljen v vas in to je tako nespametno ... Veliki Bog, seveda, niti za las mi ne pomaga to ... kako vam je ime? Zdaj mi morate zares povedati, kako vam je ime ..."

"Ne, kako je ime vam? Bog, zdaj bi bila kmalu spet pozabila! Včeraj sem vas dan mislila na to, da sem vas hotela vprašati. Da, se pravi, ne ravno ves dan, pač pa ..."

"Ali veste, kako sem vas imenoval? Pravim vam Ylajali. Kako vam ugaja to? Tak trpetajoč svok ..."

(Dalje prihodnjik.)

najboljše prijateljice!" je zamrmrala tujka. "Bog sam si ga vidi, zakaj imajo med tolikimi milijoni moč ravno na našega lastnega moža takšno piko. Pa je še tako! ..."

Mlada žena ji je vneto prikimala in se zaupljivo sklonila k starejši sopotnici. Pogledala ji je v trudne, meglene oči, ki so bile morda nekoč lepe in živahne.

"Prepričljiva je bila", je šepetajoče pripovedovala mlada plavalaska s vlažnimi ustnicami, "če v dekliskem vzgajališču. Dobro sem vedela, toda on mi ni hotel verjeti; kakopak, ko se mu je pa zdela posebejbljiva popolnost. Zdaj jo je spoznal, pa še kako! Vse znanice ma je odtujila ... še svojih otrok ni smel več videti ... njihove slike je raztrgala na drobne koščke ... ker so moji otroci! Joj! joj! Takšen je bil konec; zdaj je je sit do grla." Poslednje besede je kriknila zmagoslavno. "Zdi se mi, da jo zdaj naposled celo sovraži, zakaj kakor in skrben človek je ... In ker je tak ... mora slobodno sovražiti! Ali mar ne?"

"Zdaj, ko je spoznal njeno nizkotočnost, se pa hočete ločiti od njega? Zakaj, za čen božji? Morda da je našel pravo pot, ki ga bo privedla nazaj k vam ..."

"O, zdaj naj bi bila spet jaz dobra? Nikoli! Da, on bi se še hotel vrniti — spokorjeni grešnik — toda zdaj so v meni zaklenjena vsa vrata. Že zdavnaj sem vložila tožbo za ločitev ... naj gre stvar svojo pot. Samo zastran otrok se morava še pomeniti. Zdaj, po vsem prestanem trpljenju, mi bo pravo mdočenje, če se bom lahko počisto maščevala. Zaprta mu bom vrata svojega doma, s dvema ključavnicama jih bom zaklenila ... Otroci bodo moji ... ni dvoma, saj imam dokaze ... Nikoli več jih ne bo videl!"

"No, vaše solze me niso prepričale, da se hočete z naslodo maščevati. Prej narobe!" je hladno pripomnila starejša sopotnica.

"Kaj si čem ... Razburjena sem in živčna od duševnega trpljenja!"

"Nak! To ni zgolj živčnost, to je ljubezen. Prepričana sem, da še zmerom ljubite svojega moža. Iz vse duše ga ljubite ... ubogo dekle. Ubilo bo vas to maščevanje ..."

"Prava reč, saj bo tudi po njem!"

"In otročki! Ne matere ne očeta ne bodo več imeli!" je svarično pripomnila tujka.

Drobena, plavalaska žena je globoko vzdihnila — in že so ji solze spet zalile oči.

"Saj si ne morete misliti, kako mi je pri duši," je tarnala.

"Se predobro," je odgovorila tujka zdajci s toplim in mehkim glasom; "tudi jaz sem doživela takšno gorje ko vi. Mož, ki sem ga ljubila bolj ko sebe, sem morala odstopiti svoji najljubši prijateljici. In nič več se ni vrnil k meni ... izgubila sem igro!"

Zdajci je bliskavica spreletela obraz postarane gospe. Z obema rokama je prišla sopotnico za desnico in jo krepko stisnila.

"Povem vam, čeprav ste mi tujka ... brez sramu vam razgaljam svojo rano, samo zato, da boste vedeli kako resen in globok je moj opomin: Odpustite svojemu možu, vzemite ga k sebi, vklenite ga v svoje naročje, vrnite neboljani deci očeta in sebi moža! O, draga sestra v žalosti in bolečini, upognite svoj ponos ... Samo ljubezni, ki se popolnoma odreče sebičnosti, je dana taka moč, da zbudi novo življenje ..."

"Moja ljubezen ni bila toliko črna, čeprav sem si domisljala, da ljubim svojega moža do brezumnja. In res sem v svoji brezmejni boli začela skoraj v blaznosti ... Postal sem tiha ... mrtva ... Ne morete si misliti, kako strašno je. Ničesar več ne čutim, ničesar se več ne veselim, godbo slišim ... nič ne prizvanja v meni ... pomlad bohotno razklepa cvetove ... niti ne zgame se v meni. Ljudje se me izogibajo ... izogibajo ko živega mrlica ... Ta puščoba v meni in okrog mene je hujska ko najbolj skeleča bolečina."

Mlada dama je pridržala dih; tako vneto je poslušala. Nič več ni mislila na svoje solze, samo sočutno je zrla sopotnico v razorano lice.

"Ne gre mi v glavo, da se mož, ki vas je poznal v dno duše, ni vrnil k vam," je naposled izdala

vila in se zgrnila spričo toliko neokrutnosti usode.

"Morda da je pomagalo kdaj hrepenenje, morda se je hotel kdaj vrniti — toda jaz sem bila slepa, trda, še trda kakor hočete biti zdaj vi ... Toda naju niso vezali otroci! Še to skrivnost vam bom zaupala, ki sem se je zavedela šele v teh poslednjih letih, ko sem bila sama. Mimo svoje strasti sem prezrla trenutek, ko bi morala postati svojemu možu mati ..."

Tujka se je izbrpana naslonila na blazino in spet zaprla oči. Mlada sopotnica je vila roke; hud boj je bojevala sama s seboj.

Vlak je drdral po pomladnem svetu, svojemu cilju naproti.

"Čut materinstva — do svojega moža", je dahnila plavalaska. "O ko bi to zmogla! In če bi res zmogla, saj ne bi bilo nikoli več tako kakor nekoč ..."

"Ne: tako ne more biti več nikoli. Temu se morate odreči, sicer ne boste nikdar mogli graditi na novo. O, saj ste še tako mladi, in mladost je najmočnejše orožje v boju za ljubezen. Prepričana sem, da se vse tiste ženske pošteno mešajo, katere mislijo, da nekaj minulega, nekaj zamrlega ni moči več odiniti ... Saj je ljubezen ko rastlina, živ in rastoč organizem, ki zmerom odvrže odprta bilja, ki zmerom poganja nove zarodke, nove svetove ... O, kolikokrat mora ljubezen spreminiti svoj obraz, če hoče ostati živa do konca človekovega življenja ..."

Mlada žena je gledala z zaredimi očmi svoji sobesednici v obrazu. Sklonila se je nad njeno abuhjansko deanico in jo poljubila.

"Vi, vi pravite, da ste mrtvi, in vendar sejete zaupanje v življenje!" je vzhlečno vzdihnila.

"Ali ste se mar odločili, da postanete odsidob mati svojemu možu? Dajte, postanite mu! Glejte — tudi on je trpel. Kdo ve kako trpeč je bil njegov o-poj ... Bodite kakor mati prav drobcenemu, občutljivemu otročku. Saj so veliki možje včasih neboljensaji in občutljivejši od otrok, tako brez moči, da si me žene slepa ne moremo misliti, me, ki smo jih tolikokrat videli tako trde in okrutne."

Mlada plavalaska dama je zdajci vstala in razširila roke kakor v pričakovanju lepe neznanne bodočnosti.

"Poskusila bom", je rekla naposled s izrazom pravega otroškega veselja.

Starejša sopotnica jo je ganjena opazovala: "Da, da, pridobila si ga boš spet, na pravo pot si krenila; vse bolne misli in vse maščevalne naklepe si v eni sami sekundi zavrnila ... si je tiho dejala.

Še o marsičem sta se ženi pogovorili. Mrak je že legel na zemljo, še zmerom jima je teklo pogovor. Starejša potnica se je čudila sami sebi, od kod je neki vzela toliko sočutja za tujo bol.

Ko se je noč storila, je privzlet vlak v veliko mesto. Ženi sta se prisrčno poslovili. In zdajci je mlada plavalaska objela starejšo in jo vroče poljubila na izsušene ustnice.

"Zbogom — in vso srečo!" je tujka dahnila mladi materi v slovo.

Plavalaska se je prerinila skozi množico in se ustopila pred vitkega moža, ki jo je nestršno pričakoval.

Z nepozipno nežnostjo se je prižela k njemu in se mu veselila v sveže, od kopnenja dehteče ustnice ...

V prsih ji je zakipeala neznanna radost, iz oči so ji spozlele solze odrašenja po mladih svežih licih ...

V tistem trenutku jo je objelo hrepenenje po zeleni cvetoči livadi, po svežem brstičem listju v gozdovih ...

"Da, jutri, dragi, na vse zgodaj se popeljeva v gore. Joj, kako nebeško lepi so snežniki v jutrnjem solncu. Tja se popeljeva, kjer se koplje v prelestni luči sinje jezera, kjer brsti drevje in omamljivo dehte cvetovi ..."

"Da ljubica, samo če hočeš ..."

Joj, tako rada bi mu še toliko rekla, pobožala bi ga vpričo ljudi, toda še vse preveč sveže so bile njene solze gorja ...

Kako se je v hipu vse spremnilo! Od kod je neki vzela toliko moči, da je dvignila pokrov z duševnega groba in ga zalučala v brezno?

Samo tega se je zavedala, da spet živi, da se ji kri bohotno in

SLOVENSKA NARODNA PORNJA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije posebno list Prosveta za katere potrebne agitacije na družtev in članstva in za njegovo svojih idej. Nihalo ne za propagando drugih pornih organizacij. Vsega organizacija ima običajno glasilo. Torej agitatorični in naznanila drugih podobnih organizacij in njih družtev se ne pošiljajo listu Prosveta.

WEEDS DENT OFFICE

Vedno nizke cene za X-RAY

Ure: 8:30 do 8:30 zvečer

Phone: Harrison 9781

PRIDITE V JUGOSLAVIJO

7 dni do vaše domovine, če potujete na ekspanziji parnikih

BREMEN EUROPA

Brzi vlak v Bremerhaven zajame udobno potovanje do Ljubljane

All potuje s prijetnimi čapre, parniki:

COLUMBUS

HANSA - DEUTSCHLAND HAMBURG - NEW YORK

Iskrene želje naše zveze od Charbourg, Bremen ali Hamburga

Za poljanila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Fe sklopa 10. redne konvencije so lahko narocili na list Prosveta iste šteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročilu. Prosveta stane za vse enako, za člane ali možane \$6.00 za eno leto ali niso. Ker pa člani še plačujejo pri acemesta \$1.20 za tednik, se jim šteje k naročilu. Torej sodaj ni vpreka, reči, da je list prodaj na S. N. P. J. List Prosveta je vasa lastnina in gotovo je v vsaki družini ali hiši vsaj štiri list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrav. državo in Kanado \$6.00	Za Ciceo in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.50	1 tednik in.....
2 tednika in..... 2.50	2 tednika in.....
3 tednika in..... 2.00	3 tednika in.....
4 tednika in..... 1.50	4 tednika in.....
5 tednikov in..... ni	5 tednikov in.....

Za Evropo je..... \$9.00

Ispolnite spodnji kupon, priložite potrebno vrsto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vasa lastnina.

Pejavnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo sahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročila za Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačiti vrsto lista Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo datum za to vrsto naročilu.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo polijam naročilo za list Prosveto vrste \$.....

1) Ime..... Čl. družta N.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročini od sledičih članov družine:

2)..... Čl. družta N.....

3)..... Čl. družta N.....

4)..... Čl. družta N.....

5)..... Čl. družta N.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

VOJVSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vas poljanila daje vodstvo tiskarne. Cena umerna, unižajo dolo prve vrste

Pršite po informacije za naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Če se ne želi za štiri tedne vse odobrite

Pot v novo življenje

Gabrijele Reuterjeva

Osební vlak je po malem sopihal v pomladni popoldan. V oddelku drugega razreda sta si sedeli pri oknu dve dami nasproti. Sami sta bili in druga druge niti poznali nista.

Na levi je sedela mlada, prikupna in negovana dama, svetloplavih las in sinjih, nekam zaspanih oči. Njena sosedica — kakšnih petnajst let je bila starejša od nje — je sedela zatopljena v vase; zankirna je bila njena obleka in nenegovana njena zunanost. Gosti temni lasje so ji viseli izpod klobuka, lepko zarezane ustnice ji je pačil trpež izraz. Sive oči so zrla topo in medlo predse, tako medlo, kakor zro oči zgrane starke ... Niti skoz zaprašeno okno ni pogledala; nič ji ni bilo mar zelenih lok, cvetočih črešenj, zelenicnih bukev ne prijazno meškajočih vase, ki so švigale mimo ...

Tudi mlada, kipeča žena na levi se ni zanimala za pokrajino. Zdaj pa zdaj jo je stresel čuden drget — in lepe sinje oči so ji zalile solze. Zdajci so se ji kakor potok vili po licih; glasno je zahtela in jokala, jokala ... Naj se je še tako premagovala, naj si je še tako pogosto otrirala sol-

ze, naj se je še toliko skušala s čitanjem zamotiti — ni mogla več zajeziti prekipelega gorja. Jokala je ko neboljten otrok, tako vroče in iskreno, da bi se bila še kamnu zasmilila.

Ure so minevale; solnce se je nagibalo že k zatonu, ko se je starejša tujka zbudila iz svoje odreenlosti. Šele takrat je opazila bridko žalost svoje sosedice in ji dejala:

"Ne jočite več; ni je stvari na svetu, ki bi bila vredna tolikih solza!"

Tujkin glas ni bil sočuten, tudi ne blag; suho in stvarno je zvenel.

Mlada ženska se je zdrnila in zadirčno odgovorila:

"Kaj vi veste! Ko pa gre sa mojega moža!"

"Ako bi vam bil umri, bi drugače jokali. Ker pa živi — moj Bog, potlej so vendar vaše solze odveč in zaman; prav nič ne popravijo in ne zboljšajo ... Toda ... ne zamerite: vaša bolečina in vaše tegobe mi niso nič mar."

Naslonila je glavo na blazino in zaprla oči, toda čez nekaj minut je mlada sopotnica spet udarila v ihtenje.

"Spala bi rada", se je oglasila tujka. "Dolgo sem bila bolna — in slabotna sem še. Ali bi ne mogli ...?"

"Spati nemara?" je očitaljoče

vprašala mlada plavalaska. "Jaz že tedne in tedne nisem zatisnila očesa", je še dodala, kakor bi hotela reči: "če jaz ne spim; tudi tebi ni treba; vsaj tako je svele njen trpki glas.

Tujka jo je samo trudno pogledala in zaprla oči.

Takrat je nenadejano kriknila mlada ženska kakor iz uma:

"To je moja poslednja pot! K moču se peljem ... ločiti se bom dala, ali pa ..."

Zdelo se je da žalost v njej prekipeva, da jo duši, da bo po njej, če ne bo mogla nikomur potožiti svojega gorja.

"Ali je vsega tega treba, če ga ljubite?"

"Ne morem drugače, ko me pa sanjarka in se vlači z drugo," je zastokala plavalaska.

"Torej mu hočete sami odpreti vrata v prostost? Sami ga hočete nagnati svoji tekmi v obljem?" je zamolklo vprašala tujka in mirno pogledala mladi ženaki v oči.

"Nikoli!" je hripavo kriknila mlada žena. "Nikoli, prisidem vam. Sicer pa — z ono babnico je bil že arečen", je tiše dodala, "pa me ni nič vprašal, ali sme, ali ne sme. Najhuje me pa to boli, da mi ga je prevezela moja najboljša prijateljica, tista, ki sem jo imela skoraj tako rada ko njega!"

"Da, da! Zmerom te prebete